

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2–6 A 11
00580 Helsinki
jaana.vetikko@vapaa-ajankalastaja.fi

KOMMENTTI

4.3.2024

Maa- ja metsätalousministeriö
orian.bondestam@gov.fi
tapio.hakaste@gov.fi

Viite Sähköpostikysely 4.3.2024

Asia Tilannekatsaus Tornionjoen kalastusneuvotteluista 2024

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön kommentti

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö (SVK) on tutustunut sähköpostikyselyn aineistoon koskien tilannekatsausta Tornionjoen kalastusneuvotteluista 2024 ja kommentoi asiasta kunnioittavasti seuraavaa.

Neuvottelujen tilannekatsauksen mukaan Tornionjoen kalastusalueen kalastussääntöjen vuoden 2024 muutokset koskisivat voimakkaasti pelkästään lohenkalastusta jokialueella (vapakalastus, lippous, kulkuverkkokalastus), eivätkä lainkaan kaupallista loukkupyyntiä sopimusalueeseen kuuluvalla jokisuiston merialueella.

SVK:n näkemyksen mukaan Tornionjoen suiston ja edustan merialueen kaupallisen loukkupyynnin jättäminen pois mahdollisesti kiristyvien lohen kalastusrajoitusten piiristä ei ole hyväksyttävää. Aiemmassa lausunnossaan SVK esitti vuodelle 2024 muutosehdotuksenaan sopimusalueen merialueen lohen loukkukalastuksen aloitusajan siirtämistä myöhäisimpään mahdolliseen ajankohtaan 29. kesäkuuta ja perusteli ehdotuksensa lohikannan heikolla tilalla vuonna 2023. Tällä muutoksella Tornionjokeen pääsisi nousemaan enemmän kudulle tärkeitä suurikokoisia lohia, joiden määrän on havaittu vähentyneen voimakkaasti vuonna 2023.

Suomen tulee edelleen edellyttää lohenkalastuksen rajoittamista myös sopimusalueen merialueella. Ruotsalaisten esittämä huomautus, että sopimusalueella suurempi osa Tornionjoen lohesta pyydetään nykyään joesta kuin merestä on epäkorrekti perustelu jättää jokisuiston kaupallinen kalastus mahdollisten lisärajoitusten ulkopuolelle. Pinta-alaltaan pienen meren sopimusalueen lisäksi lohta kalastetaan merellä voimakkaasti sopimusalueen ulkopuolella koko sen vaelluksen aikana. Kokonaisuutena Tornionjoen lohista kalastetaan merialueilla huomattavasti suurempi määrä kuin jokialueella. Lohikannan tilan ja hoidon näkökulmasta oikea tapa on verrata kaikkien merialueiden yhteenlaskettua Tornionjoen tuottamaa lohisaalista jokisaaliiseen, eikä vain pienen jokisuiston pyyntialueen saalista. Viranomaistoiminnassa on tärkeää antaa korrektaa tietoa Tornionjoen lohen tuottaman saaliin jakautumisesta koko merialueen ja koko jokialueen kesken, jotta vältetään luomasta

väärää suurentelevaa mielikuvaa jokisaaliin nykyisestä suhteellisesta osuudesta kalastuskuolleisuuteen.

[Luken ja SLU:n biologisen selvityksen](#) tietojen perusteella pelkästään Perämeren pohjoisimpien tilastoruutujen (Ruotsissa 6068 ja 6069, Suomessa 2) yhteenlaskettu lohisaalis on suurempi kuin Tornionjoen jokisaalis. Näiden tilastoruutujen lohisaaliista lähes kaikki saalis on Tornionjoen lohikantaa ja pienessä määrin muiden jokien (esim. Kalixjoki) villiä kantaa. Lähellä Tornionjoen suualuetta istutettujen eväleikattujen lohien osuus loukkusaaliissa on ollut laskussa ja on vain noin 5 % luokkaa. Lisäksi ja merkittävänä osana kokonaisuutta eteläisemmällä merialueilla Tornionjoen lohikannan osuus koko lohisaaliista on 35-45 %.

Neuvotteluissa on ollut esillä lohien kalastuskauden lyhentäminen jokialueella. Lohien kalastuskausi alkaisi aiemman 1.6. sijaan 8.6. ja päättyisi aiemman 31.8. sijaan 16.8. Kokonaisuudessa kalastuskausi lyhenisi joella kolmella viikolla. Lisäksi on ollut esillä päivittäisen kalastusajan rajoittaminen kahdeksalla tunnilla. Kalastus olisi kiellettyä joella keskiyöstä aamuun kello kahdeksaan. SVK on jo aiemmassa lausunnossaan todennut, että jokialueen vapakalastusta on jo nykyisin säädelty riittävästi lohien saaliskiintiöllä yksi lohi kalastajaa kohden 24 tunnin aikana, pyyntimitoilla, sekä ajallisilla ja alueellisilla rajoituksilla. Kalastuskauden mahdollinen lyhentäminen olisi suositeltavinta toteuttaa kalastuskauden loppupäästä elokuun lopussa. Tämä ratkaisu vähentäisi kutuajan lähestyessä aggressiivisiksi muuttuvien ja siksi helpommin pyydettyjen lohien osuutta jokisaalista. Tornionjoen kalastussääntöjen muuttaminen Tenojoen sääntöjen tapaisiksi monimutkaisiksi kokonaisuuksiksi ei ole kannatettavaa. Esitetyillä aikarajoituksilla olisi merkittävä negatiivinen vaikutus Tornionjoen kalastusmatkailun aluetaloudellisiin vaikutuksiin. Tarvittaessa joen lohisaalista voidaan pienentää helpommin asettamalla vuorokausikiintiön lisäksi esimerkiksi kalastajakohtainen vuosikiintiö, jolla olisi suora vaikutus saaliin kertymään.

SVK:n mielestä vapojen määrän rajoittaminen kolmeen venekalastuksessa olisi esitettyinä harjuskannan suojelutoimena ylimitoitettu. Lohien vapakalastuksessa käytetyt vieheet soveltuvat pääsääntöisesti huonosti harjuksen kalastamiseen ja sivusaaliina saatavien harjusten merkittävästä määrästä ei ole näyttöä. Nostokoukun käytön mahdollinen kieltäminen on jälleen esillä neuvotteluissa. Nostokoukun käytön kieltäminen esimerkiksi venekalastuksessa lohta nostettaessa voi aiheuttaa vaaratilanteita ihmisille varsinkin kovavirtaisilla alueilla. Meritaimenten suojelemiseksi parempi ratkaisu olisi sääntö pitää veneessä nostokoukun lisäksi aina myös haavia, jolloin sopivan kalan nostovälineen voisi valita tilanteen mukaisesti ja aina rauhoitetulle taimenelle haavin.

TAUSTAA

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää kommentteja tilannekatsauksesta Tornionjoen kalastusneuvotteluista 2024. Sähköpostikyselyyn oli koottu edellä mainitut asiakohdat neuvottelujen kulusta.

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry

Petter Nissén (valmistelija)
kalatalousasiantuntija

Jaana Vetikko
toiminnanjohtajan sijainen